

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas IV. Comparatur infinitudo meritorum Theandricorum, cum
infinite peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

mani, quod doceat id verum esse tunc, quando quis utitur habitu, secundum omnes vires habitus.

OBJICIT 5. Ripalda præter jam soluta. Gratia habitualis est pars essentialis valoris, crescens autem perfectione alicujus partis essentialis, non potest non crescere essentialis perfectio compositi; sicut enim se habet simpliciter ad simpliciter, ita magis ad magis.

RESPONDETUR. Quod gratia habitualis sit pars essentialis valoris, sed non desumibilis, nisi ex majori vel minori ejusdem applicatione; concurretque gratia, ad formalitatem condigni indivisibiliter, sed non ad formalitatem valoris. Sic æquæ est pars, unum alteri uni, quam unum centum, alteri centum, quia in ratione paritas, debet esse indivisibilitas, licet in ratione valoris, majus sint duo centum, quam duo unum; idque ex eo, quia unum, quod est principium numeri, magis & pluries se applicat ad ducenta, quam ad duo. Ita & in præfenti.

INSTAT 1. Ripalda. Ipse Aristoteles, ex majori satisfaciens dignitate, arguit dignitatem satisfactionis. Ergo idem dicendum de actione meritoria.

RESPONDETUR. Aristotelem loqui de satisfaciens, cujus dignitas non suscipit magis vel minus, in sui applicatione ad dignificandum.

INSTAT 2. Scriptura significat, cariora esse Deo, quæ sancti majores Deo offerunt.

RESPONDETUR. Quia supponuntur ex tota latitudine, & majori habitus intentione, Sancti illi operari.

INSTAT 3. Quia hoc videtur esse damnatum in Bajo.

RESPONDETUR quod non. Sed hoc damnatum, quod docuerit, infinitum esse valorem obedientiæ Christi, & humilitatis, non autem justitiæ & temperantiæ, quod nos non docemus. Unde hæc major, Personæ operantis sublimitas, in opere bono, non auget rationem meriti, nisi quantum auget rationem virtutis & boni, in tantum damnatur, quatenus extenditur, utpote universalis, etiam ad Christum; quod nos non docemus.

OBJICIT 6. idem. Opera bonitatis finitæ, in Christo sunt meriti infiniti, quia procedunt à gratia infinita; Ergo illa merita sunt majora, quæ procedunt à majori gratia.

RESPONDETUR. Negando, ex eo illa merita esse infinita; sed quia dignificantur à Persona infinita, quæ non potest se magis vel minus applicare, ad dignificandum.

INSTAT 1. Licet voluntas posset limitare concursum efficientem habitus, non potest tamen formalem; Ergo major gratia magis dignificat opus.

RESPONDETUR. Non posse quidem limitare voluntatem concursum formalem; sed nego,

concursum formalem esse dignificativum præcisè; quod etiam agnoscit Ripalda, n. 34.

INSTAT 2. Si res sit, de influxu quasi activo gratiæ, nec hypostasis VERBI, nec gratia, influunt immediatè in opera virtutum, sed mediis virtutibus; & in hoc pares sunt, gratia & hypostasis; si autem sit influxus alius, tunc gratia præstat illum secundum se totam.

RESPONDETUR. Præstat quidem, secundum se totam, quia verificatur hæc propositio: hoc opus licet parvum, & licet non intense factum, proficitur ab homine dignificato gratiâ magnâ; sed non in ordine, ad dignificandum moraliter opus: quia hæc dignificatio habetur à majori applicatione gratiæ, quam facit medio habitu, vel magis cooperando actuali auxilio.

INSTAT 3. Justus ut quatuor eliciat actum intensum ut octo, & justus ut octo eliciat actum in eadem intentione, actus elicitus à justo ut octo erit magis meritorius, quam actus elicitus à justo ut quatuor.

RESPONDETUR. Negando, præcisè plus mereri illum justum, licet ratione aliorum antecedentium meritorum, quibus acquisivit gratiam ut octo, magis sit præmiandus.

OBJICIT 7. idem. Parentibus & amicis, gratiora sunt obsequia filii, & amici, quam servi, & apud Rempublicam opera nobilis quam ignobilis, & apud Deum opera magis sancti.

RESPONDETUR. Quoad priores duos, non esse universaliter antecedens verum; si enim patri porrigat cingulum filius, & servus faciat emolumentum millionis, melius est obsequium servi: idemque dicendum de obsequio nobilis, comparato ad obsequium ignobilis; forteque dignitas, in his moralibus, habet se indivisibiliter, hinc non mirum si aliter se habeat, quam se habeant opera sancti, licet, in his ipsis moralibus, aliunde hæc dignitas æquari possit.

DIFFICULTAS IV.

Comparatur infinitudo meritorum Theandricorum cum infinitate peccati.

Comparationes aliquot institui possunt.

Punctum Difficultatis 1.

Instituitur Comparatio cum Peccatis quæ dantur.

QUÆRITUR. An sit altioris ordinis infinitudo operum Christi, quam peccati?

ASSERO 1. Altioris ordinis esse infinitatem meritorum Christi, quam peccati. Est assertum contra Medinam, & contra eos, qui dignitatem satisfactioni Christi ex præcisa acceptione Dei tribuunt, est autem Suarii hæc dis. 4. Sect. 3. & Amici dis. 6. Sect. 1.

RATIO: Autoritas S. Pauli ad Rom. 5. Non sicut

*h 3

sicut delictum, inquit, ita & donum, si enim unius delicto multi mortui sunt, multo magis gratia Dei, & donum in gratia, unius hominis IESU Christi, in plures abundavit. Circa quem locum S. Chrysost. Serm. II. in cap. 5. ad Rom. Multo, inquit, plura quam debeamus, Christus pro nobis solvit, tantoque plura, quantum guttulam exiguum pelagus excedit immensum. Quod etiam docent Patres ad illum locum, Et copiosa apud eum redemptio.

ASSERO 2. Si infinitas peccati non secundum modum infinitandi sumatur, sed precise secundum rationem increatae & excellentiam divinam, à qua aggravatur; in isto sensu, non est altioris ordinis infinitudo satisfactionis.

RATIO: quia respectu sui, non est altior eadē excellentia, nec æquale, æquali est excellentius.

ASSERO 3. Ex vi modi infinitandi, desumi debere hanc infinitationem majorem.

RATIO: quia datur hæc infinitudo altioris ordinis, ut dictum asserto 1. Hæc infinitudo non potest haberi precise ex principio infinitante, ut dictum asserto 2. Ergo debet peti ex modo infinitandi. Modus autem in hoc stat; quia ut vult Amicus, in opere satisfactorio, includitur excellentia divina, ut forma hypostatica physice unita cum natura operante, in offensa autem, non nisi tanquam taxativum. Deinde ita infinitantur operationes à Persona VERBI, ut exerceatur communicatio idiomatum, inter dignificans & dignificatum; quæ communicatio idiomatum non habetur in peccato. Denique quia ita unitur forma infinitans principio elicitivo illarum operationum, ut illud compleat substantialiter; nihil autem simile habetur in peccato.

DICES 1. Offensa eò est major, quò offendens est vilior, satisfactio è contra eò est altioris ordinis, quò exhibetur à digniori, minus digno; sed offensa est à vilissima creatura, satisfactio autem non est à magis digno, sed ab æquali; Ergo altioris ordinis est infinitudo peccati, præ satisfactione Christi.

RESPONDETUR. Satisfactio eò est altioris ordinis, quò exhibetur à digniori, vel quoad principium dignificans, vel quoad modum unionis, illius dignificativi principii, quia autem excellentior est modus, quo unitur dignificativum operum Christi, quam quo unitur taxativum peccati; ideo adhuc satisfactio ratione illius modi unionis, erit altioris & incommensurabilioris ordinis, præ infinitudinem peccati.

DICES 2. cum Medina. Peccatum est aptum privare Deum proprio esse & essentiali beatitudine, est enim contristativum Dei, adeoque auferens à Deo essentialē felicitatem; & cum felicitas Dei sit ipsum esse Dei, peccatum, quod est aptum contristare Deum, est aptum tollere esse Dei.

RESPONDETUR. Peccatum est contristativum extrinsecum Dei, consequenter non est

aptum auferre esse Dei, independens à tali extrinseco; præcipue autem, quia extrinsecam hanc infelicitatem, supplet felicitas extrinseca, quam habet Deus ex operibus Theandricis; quibus positus, debet etiam hoc ipso supponi esse Dei, tanquam dignificantis illa opera.

DICES 3. cum eodem. Satisfactio Christi immediate est non nisi à natura humana, jam autem peccatum immediate, est contra excellentiam increatae; peccatum rursus meretur poenam extensivè infinitam, nulla autem satisfactio, erat extensivè infinita.

RESPONDETUR. Satisfactionem immediate esse non nisi à natura humana, in ordine principii elicitivi & effectivi, sed in ordine dignificativi à persona divina. An autem sit dicenda dignificatio illa immediata? est quæstio de voce; si enim per immediatam dignificationem intelligas, quòd à nullo alio ultimo completivè dignificentur merita Christi, & quòd ita offerantur, ut simul suo modo offeratur etiam Persona, in hoc sensu Persona Christi, immediate dignificabat merita Christi. Si autem, per immediatam dignificationem, intelligas dignificationē, quæ supponat nihil aliud prius dignificatum, in isto sensu immediate non dignificabantur opera Christi, quia dignificabantur ex suppositione unionis cum natura; licet autem satisfactio Christi non fuerit extensivè infinita, non sequatur, quòd non potuerit altioris ordinis infinitatem participare, nec oppositum probat Medina. Deinde poena peccato debita ita est infinita extensivè, ut semper de illa verum sit dicere: est finita, jam autem satisfactio Christi, ita est finita extensivè, ut semper de illa verum sit dicere: est infinita quoad dignitatem; jam autem dignius est istud in ratione infiniti, de quo verum est dicere, est infinitum: quam illud de quo semper verum est dicere, est finitum, erit tamen infinitum.

Punctum Difficultatis 2.

Instituatur Comparatio in aliis suppositionibus.

QUÆRES. An satisfactio Christi foret condigna pro occisione hominis, triplici subsistentià divinā subsistentis?

ASSERO 1. fore condignam.

RATIO; quia non est major excellentiā trium Personarum, quam Personæ VERBI, ut dictum supra. Ergo peccatum, quod specialiter aggravaretur excellentiā trium Personarum, non est majus satisfactioe dignificata à persona VERBI.

ASSERO 2. Adhuc satisfactio illa foret altioris ordinis, quam sit istud peccatum.

RATIO: quia ex dictis, altiori modo participaret infinitatem.

ASSERO 3. Si compararetur unum meritum Theandricum cum peccato illo occisionis, ita ut supponatur triplex tunc committi peccatum, erit illud peccatum extensivè majus, præ uno merito.

RATIO

RATIO: quia illic essent tria infinita peccata, hic unum meritum, tria autem extensive, plus sunt prae uno. Quod accipere secundum dicta supra in Illatis.

QÆRES. *An satisfactio Christi foret condigna, pro peccato ipsiusmet humanitatis Christi, si per impossibile peccasset?*

ASSERO 1. *Casu quo Humanitas Christi peccaret*, & ante primum esse peccati, antecederet immediatè ultimum esse unionis Hypostaticæ, satisfactio quæ jam est per acta stante unione Hypostaticâ, condigna foret pro illo peccato.

RATIO: quia illud peccatum, vitalis suppositionis, non plus haberet infinitatis, quam reliquorum hominum peccata, ergo si condigna est satisfactio pro peccatis aliorum hominum, condigna erit etiam pro illo.

ASSERO 2. *Casu, quo per impossibile, suppositum divinum concurreret eo modo ad peccatum, quo concurrat ad satisfactionem, ita ut verum esset dicere: Deus peccat, eo inquam casu, satisfactio Christi foret quidem condigna pro illo peccato satisfactio, non tamen esset satisfactio altioris ordinis.*

RATIO primæ partis est, quia ex eodem principio aggravaretur illud peccatum, à quo dignificaretur satisfactio, ergo illa duo jam se æquarent. Secundæ partis asserti ratio: quia altioris ordinis infinitudo oritur ex unione cum principio satisfaciente, jam autem eo casu, æquè uniretur illud principium, cum eo quod elicitivè ponit peccatum, atque cum eo, quod elicitivè ponit satisfactionem. Ergo non altiori modo participaret infinitudinem peccans ac satisfaciens, quamquam, ut dictum supra, illud peccatum foret majus in ratione malitiæ, reliquis quæ dantur, non in ratione offensæ.

ASSERO 3. *Casu, quo per impossibile peccaret humanitas Christi, retentâ unione hypostatica, ita tamen ut non influeret in illud peccatum Persona VERBI, eo modo quo influet in merita, jam tunc satisfactio Christi pro illo peccato, & foret condigna, & simul esset altioris ordinis præ illo peccato.*

Quod foret condigna.

RATIO est, quia ex eodem principio aggravaretur peccatum, & attolleretur valor satisfactionis, nempe ab excellentia infinita.

Quod etiam foret altioris ordinis.

RATIO est: quia eo casu, haberet se respectu satisfactionis VERBUM, tanquam forma hypostatica, & cum communicatione idiomaticâ, quod tamen jam, secundum formatam suppositionem, non conveniret illi peccato.

Contra assertum I.

DICES 1. Peccatum illud privaret naturam humanam personalitate increatâ VERBI, ergo ratione damni foret infinitum.

RESPONDETUR. Concedo totum. Et nego, tali damnificativo non posse esse æqualem satisfactionem Theandricam, siquidem tunc

ab eodem principio peteretur infinitudo; nec apparet, cur perditioni unionis non æqualeat retentio ejusdem, idque in satisfactionem oblata. Addo, damnum quod tunc inferetur, non est damnum Dei, sed damnum naturæ illius creatæ, quod damnum, in ordine ad satisfaciendum, hic & nunc considerari non debet: quia satisfactio non fit illi naturæ damnificatæ, sed Deo, naturamque damnificatam, tanto intervallo, superat satisfaciens Deus.

DICES 2. Unio illa, quæ tunc destruitur, est unio immediatè dignificata, actiones autem immediatè non dignificantur, unio item essentialiter respicit VERBUM, non respicit satisfactionem, cum possit eadem numero satisfactio elici à puro homine; Ergo satisfactio Christi, peccato illi non foret condigna.

RESPONDETUR. Quamvis satisfactio immediatè non dignificetur, sufficit, quod persona satisfaciens immediatè suo modo ingreditur satisfactionem, cumque idem sit immediatè & mediatè dignificans, adhuc erit in ratione dignificativi æqualitas. Negatur item, quod quamvis satisfactio non respiciat essentialiter personam divinam, si tamen ab illa dignificatur, non sit æqualis.

DICES 3. Eo casu, illud peccatum læderet Deum in propria natura assumpta, privando Deum illâ humanitate dignificata, ergo.

RESPONDETUR. Quia satisfactio Christi Theandrica supponeret etiam naturam unitam VERBO, atque adeo habentem id, quo erat privata persona, ut illius peccati, hoc ipso jam erit adæquatio; præcipue cum eadem excellentia aggravet illud peccatum, & satisfactionem attollat.

Contra assertum II.

DICES. Satisfactio, ut ponatur condigna, debet esse à persona digna, sed persona illa divina non esset digna, esset enim peccatrix.

RESPONDETUR. Illam personam, quæ esset peccatrix, non posse ponere condignam satisfactionem, quia tamen supponitur, per impossibile, retinere adhuc suam dignitatem, ex vi illius suppositionis, adhuc esset digna, & potens principiare satisfactionem; quod si supponas, non retinere jam tunc dignitatem suam personam divinam, in isto casu, nec satisfacere posset.

Contra assertum III.

DICES 1. cum Suarez disp. 4. Sect. 3. hanc suppositionem esse impossibilem & indignam Deo, & ex ea sequi quodlibet: nam si ponas Christum peccare, & durare unionem, ille homo posset satisfacere, quia esset infinite gratus Deo, & Deus ipse: & non posset, quia esset inimicus Dei.

RESPONDETUR. Hanc suppositionem non esse indignam, quia ut ait Vasquez, non est indigna illa suppositio: An si Spiritus S. non procede-

cederet à Filio, distingueretur à Filio? nec ex ea sequetur quodlibet: nego enim, quòd illa persona ita esset inimica Deo, ut non possit à se auferre suppositionem inimici, si velit.

DICES 2. Si ponerentur simul in homine peccatum & gratia, illius hominis opera non possent esse condignè meritoria vitæ æternæ, ergo nec in dicto casu, essent condignè satisfactiva opera Christi.

RESPONDETUR. Dubium esse antecedens apud aliquos, & negat illud Amicus disp. 6. Sect. 5. Disparitas etiam hæc assignari potest, quia in persona habente peccatum & gratiam, peccatum cum sit infinitum in genere offensæ, habet rationem principalis, trahitque ad suam conditionem, quantum potest, etiam actiones, saltemque destruit in illis rationem condigni. Si autem in Christo daretur per impossibile peccatum, & intelligatur manere Persona divina, habebit adhuc rationem principalis, adeoque poterit se reconciliare si velit. Addo, positâ aliquâ actione mala à persona regia, contra alium regem, si non intelligatur manere jam persona regia, sed effici plebeja, non habebit titulum, dignificandæ suæ satisfactionis, sed si maneat in eadem regalitate, aderit hic titulus: ita & in præsentem.

DICES 3. Illa opera essent profecta ab humanitate privata omni auxilio gratiæ: Ergo eo casu illa opera non essent condigna satisfactio.

RESPONDETUR. Posset illa persona restituere se ad auxilia gratiæ, adeoque facere se condignè satisfaciendum.

Punctum Difficultatis 3.

An unumquodque opus Theandricum sufficienter satisfaciatur?

EUndem fermè titulum sic proponit Aldrete disp. 10. Utrum infinitus valor operum Christi, sit de se, in ordine ad præmium, tantæ excellentiæ, quantæ est dignitas Personæ Christi? Sensus utriusque tituli hic est: an omnia opera Christi habeant æqualem valorem? an scilicet unumquodque opus Theandricum dignificetur dignitate tantâ, quantâ dignificatur VERBUM? ac, quod sequitur; an unumquodque sit sufficienter satisfactivum, pro offensis mortalibus?

DICENDUM est. *Valorem operis Theandrici crescere proportionem arithmeticâ; & unumquodque esse sufficienter satisfactivum pro mortali.*

PROBATUR 1. Conclusio. Tum quia, si nihil obsit, opera Christi Theandrica sunt quàm maximè dignificanda, cum habeatur hujus dignificationis fundamentum in Patribus, ita merita hæc dignificantibus, ut visum supra; major autem haberetur valor, si verificetur conclusio. Tum, quia nihil obest, præcindi filum despicabiliter sentiendi de operibus Christi, deprimendi; unum, comparatè ad aliud. Tum, quia non apparet, quid, si ab æquali principio di-

gnificantur, & quod indivisibiliter se habet in modo dignificandi, qui inquam hoc ipso, non habebitur jam fundamentum asserendi, quòd æqualiter dignificentur; & si fieri potest, ut non omnia crescant in dignitate æqualiter, poterit opus Christi, saltem infimè dignum, ab aliquo opere excellenter digno. alicujus puræ creaturæ, æquari: non enim erit ratio, cur jam ita decrescere non possit; & si recurras ad meram disproportionem, ex tali specie actionis or tam, ad eum modum, quo intellectum actionis levissimam, æquare non potest intensissima sensatio, restabit querere, cur non sit illa inæqualitas, sufficiens titulus asserendi, omnes illas actiones in ratione digni esse æquales, licet poni debeat inæqualitas, in ipsi rationibus materialibus.

PROBATUR 2. Omnia opera, quæ proficiuntur ab homine, sunt æqualia quoad valorem, ut censeantur pro operationibus hominis; Ergo & omnia opera Theandrica habebunt æqualem valorem; sicut enim illa sunt æqualia, quia illorum principium est homo, ita & hæc, quia principium illorū dignificativum est Deus.

PROBATUR 3. Tum, quia vel de singulis operibus Christi, verum est dicere: hoc opus est dignificatum dignitate increatâ, vel non de singulis; si non de singulis, ergo non erunt, ut supponuntur Theandrica; si de singulis, ergo æqualiter erunt omnia dignificata, utpote idem dignificativum habentia, nempe ex verificatione hujus propositionis; Est opus dignificatum dignitate increatâ. Tum quia, si non essent æqualia quoad valorem, deberet ostendi principium inæqualitatis: hoc non habetur ex principio dignificativo, sunt enim ejusdem suppositi divini; Non ex modo communicandi dignitatem, quia hic fundatur in unione substantiali cum principio eliciente, hoc est, natura. Tum, quia omnes actus divini immanentes, in se, substantialiter sunt æquales, ob identitatem entitativam eandem; Ergo & actus Theandrici erunt æquales, ob identitatem dignificativi, & modi dignificandi: & si unum infinitum non est majus altero, casu quò ponantur omnia opera infinitè digna, ut poni debent, hoc ipso omnia æqualia erunt.

OJICIT 1. Aldrete. Ob majorem gratiam habitualement, non crescit valor operis æqualiter; Ergo nec in præsentem.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia in casu antecedentis, potest haberi major & minor applicatio gratiæ, adeoque major & minor dignitas; non potest autem major esse applicatio principii dignificativi, quod est persona divina. Rursus, valor ille est finitus, non est autem necesse, ut unum finitum non sit majus altero; jam autem opera Christi sunt dignitatis infinitæ, unum autem infinitum, non potest majus esse altero.

OBJI-

OBJICIT 2. Idem. Stat optimè, merita Christi Domini esse valoris simpliciter infiniti, & ex maiori gratia, non crescere valorem proportionis arithmetica: Ergo etiam stabit, merita Christi esse valoris infiniti, & tamen non crescere proportionem arithmetica.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia in casu antecedentis, non convellitur principium; Unum infinitum, non potest esse majus altero: quod convelleretur in casu consequentis. Deinde quamvis non crescat valor operis, proportionem arithmetica, ex maiori gratia, potest esse meritum Theandricum infiniti valoris, quia habet principium dignificativum infinitum, cum communicatione idiomatum, se dignificans, quem titulum non habet gratia; jam autem si habetur dignificans principium infinitum, non poterit jam principium inæqualitatis assignari.

OBJICIT 3. Dignitas personæ, intra certam congruitatem operis, licet habeat vim elevandam, totam illam congruitatem ad rationem meriti condigni, non tamen potest elevare opus, ultra congruitatem ipsius, ut promereatur tantam excellentiam, quanta intelligitur in remunerante.

RESPONDETUR. Etiam positâ æquali dignificatione operum Christi, secundum proportionem arithmetica procedente, non sequeretur, elevanda illa opera, ultra suam congruitatem. Nego item, non congruere eis excellentiam, quanta est in ipso remunerante; idque ex eo, quia dignificans principium meriti, est æqualis dignitati remunerantis.

OBJICIT 4. Idem. In creatis, licet quod majore est dignitas personæ operantis, eò magis, ceteris paribus, præmium augeatur; non tamen quodlibet ipsius opus censetur dignum, ut nobilitatem, seu personæ dignitatem omnino duplicet: Ergo idem in præsentis dicendum.

RESPONDETUR. Quia in casu antecedentis est dignitas finita, intervenit item major vel minor applicatio, ideo habetur titulus minoritatis vel majoritatis; nihil horum est in casu consequentis. Deinde (quod etiam ad alias materias applicari debet) duplex est dignificatio, 1. ex principio, physice non intrante completionem substantialem ipsius operantis: talis est dignitas moralis: altera est dignificatio, petita ex principio physice intrante completionem substantialem; prior illa dignitas admittit majus & minus; quia illa sequitur conditionem moralitatum, moralitates defumuntur à circumstantiis, quæ non semper æquales, adeoque nec dignificatio ab illis pendens, erit æqualis. Jam autem, quando est dignificatio, ex principio physice intrante completionem substantialem, hoc ipso debent esse omnia opera æqualiter dignificata, quia influet in illa titulo physico; & quia non minus physice, hoc opus est hujus principii physici, quam illud, ideo non minus

dignificatur hoc, quam illud; cum dignificetur titulo complementi physici. Quia autem opera Theandrica à persona divina, intrante completionem substantialem, ideo illa semper æqualis dignitatis erunt; sicut omnia opera hominis, sunt æqualiter hominis.

OBJICIT 5. Non augetur ita valor operum Theandricorum, ut crescat ad dignitatem æqualem actus immanentis divini, & tamen est opus Theandricum infinitum simpliciter: Ergo & opera Theandrica, quamvis non sint æqualia, nec crescant proportionem arithmetica, adhuc erunt infiniti valoris.

RESPONDETUR. In casu antecedentis, datur principium inæqualitativum, nempe defectus identitatis principii dignificantis, cum dignificato, quæ identificatio habetur in actu immanenti, unde de illo, verum est dicere, quod sit Deus, non autem de actu Theandrico; in casu autem consequentis, non potest ostendi principium inæqualitativum.

INSTAT. Inæqualitas in casu antecedentis, non debet peti, ex defectu identitatis; quia non est identitas, cum dico: Homo est Deus: & Deus est homo: & tamen verificatur hæc propositio.

RESPONDETUR. Cum dico, Deus est homo: ly homo supponit personam, quæ eadem est Dei & humanitatis assumptæ, adeoque etiam hic est identificatio quoad personam. *Ex dictis*

INFERES. Si unum opus æquè est dignum ac reliqua, si reliqua sunt sufficienter satisfactiva pro mortali, etiam unum æquè erit satisfactivum.

DIFFICULTAS V.

*An satisfactio Theandrica sit ex rigore
justitiæ?*

HÆc quæstio tota fermè decisa est in materia de Justitia, ubi disputatum: An inter Deum & creaturam possit intercedere perfecta justitia? aliqua tamen adhuc expendenda in terminis, quos ordinariè auctores, nonnisi in præsentis, discutunt.

Quod ad statum quæstionis attinet. Non quæritur hic, an satisfactio Christi fuerit æqualis offensæ: in quo sensu veteres Theologi, hanc quæstionem, sub præfixi à nobis tituli terminis, examinabant, hoc enim jam decisum est supra; sed sensus est: An fuerit ex rigore justitiæ, hoc est servando conditiones ad justitiam, quæ specialis virtus est, requisita? porro nomine rigorosæ justitiæ, non venit justitia, prout opponitur metaphoricæ, in hoc enim sensu Christus ex rigore justitiæ satisfecit, non enim metaphoricè ejus satisfactio abolet offensam; sed nomine rigorosæ justitiæ, ut dixi, venit justitia, unâ cum omnibus suis conditionibus accepta.

In præ